СТАНОВИЩЕ

от дфн Клео Стефанова Протохристова,

професор в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **‘професор’**
в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Българска литература - Българска литература след Първата световна война)

Със заповед № Р33 – 3117 от 12. 07. 2021 г. на Ректора на ПУ “Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури на конкурс за избор на професор по Българска литература (Българска литература след Първата световна война), обявен в Държавен вестник, бр. 40 от 14. 05. 2021 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на Катедрата по история на литературата и сравнително литературознание към Филологическия факултет.

Като единствен кандидат в конкурса участва доц. дфн Татяна Иванова Ичевска, член на катедрата, която е заявител на академичната позиция. Тя е възпитаница на Пловдивския университет, където е завършила специалността Българска филология (1993 г.), след което придобива магистърска степен по Славянска филология (1996). През 1999 година защитава докторска дисертация на тема „Функционално-семантични аспекти на митичното в новата българска литература“. От 1994 г. до настоящия момент е преподавател по Българска литература след Първата световна война в Пловдивския университет като същевременно води и други лекционни курсове (напр. по антропология на славяните) в бакалавърски и магистърски програми. През 2007 година се хабилитира като доцент. Освен с респектиращото ниво на преподавателската си реализация, доц. Татяна Ичевска е образец на професионална отговорност с активното ръководство на значителен брой дипломанти, чиито тези показват редовно забележителни постижения. Заслужава респект и нейната

ангажираност към дейностите на Филологическия факултет. като на първо място е уместно да бъдат отбелязани дългогодишните ѝ усилия за организирането и провеждането на Националната студентска научна сесия. Тя е ръководител и на докторантка, която успешно защити своята докторска дисертация през 2020 г.

Представеният от доц. Ичевска комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва всички изискуеми документи. На конкурса тя участва с общо 20 научни труда (една монография и 19 статии, три от които са публикувани в чужди издания).

Представените публикации демонстрират последователен интерес към ясно очертан репертоар от научни проблеми - за изкушенията, пред които се изправя човекът, с акцент върху парадигмалната им конкретизация в образа на жената-изкуителка, за неудовлетвореността от настоящето, импулсираща субекта да отхвърли наложените му от традицията социални роли и норми на поведение, за индивида, разпънат между своята принадлежността си към някаква общност и порива към личностна автентика, и за екзистенциалната криза, произтичаща от изправянето на човека пред изпитанията на катастрофична ситуация.

Както е логично, основна тежест при участието в конкурса е придадена на хабилитационния труд, още повече че останалата публикационна активност на кандидатката е тясно свързана с темата и съдържанието на монографията, а в значителна степен се препокрива с нея и текстуално. Обединила ясно профилираните интереси на авторката, монографията ***Българската литература. Сюжети, контексти, проучвания*** включва текстове, които изследват изработените от българската литература моделни сюжети за човека в процеса на неговото себеизграждане (предизвикателствата на сблъсъка с етични правила, законови норми и ограничения, както и проблемите на положителната социална адаптация) Паралелно на опитите за рационализиране на начините, по които новата българска литература интерпретира различните аспекти от тези фундаментални човешки проблеми, в монографията се осъществява втора изследователска траектория. В нея, по логиката на *habent sua fata libelli*, се изследва съдбата на представителни творби от същия литературноисторически период, предпоставена от фактори като сменящи се

идеологически и естетически парадигми, произвола на издателските практики и изпитанията на превода - вербален или медиален.

Склонна съм да видя приносния характер на труда преди всичко в тази му част. Проучването на издателските стратегии по отношение книгите на Йовков и динамиката на техните издания дава възможност за просветляващи изводи относно влиянието на конкретните обществено-политически и културни обстоятелства върху издателските и редакторските решения. Също така приносен е и фокусът върху взаимодействието между литература и изобразително изкуство, анализирано през прочита на Йовковите текстове, подсказани от илюстрациите към отделните издания. Респектиращи са наблюденията върху изграждането на словесни картини във военните разкази на Йовков, които нямат прецедент в досегашните изследвания върху творчеството на писателя. В същата изследователска парадигма е положено проучването на кориците на изданията на Димитър Димовите романи с оглед влиянието им върху рецептивните нагласи. Пак като овладяване на недоразработено изследователско поле могат да бъдат оценени анализите на представителни за българското кино екранизации на „Тютюн", „Крадецът на праскови" и „Осъдени души", които отвеждат до идентифицирането на моделна стратегия за превод на езика на киното.

Отдавайки предпочитание на втората изследователска линия, не подценявам постигнатото на територията на собствено литературната интерпретация, където, в широката палитра на избраните теми, при която неизбежно се е получил ефект на известна центробежност, се открояват продуктивни съобразявания на подценявани или практически неизследвани проблеми. Това се отнася по-специално за частта „Светове, желания и страдания", в която текстове като „Хетеротопията *трудов лагер*. Наблюдения върху романите „Лагерът на леките жени" на Антон Балаж и „Тихият бял Дунав" на Атанас Липчев" и „Столицата и провинцията в романите на Димитър Димов" предлагат неочаквани и просветляващи интерпретативни ракурси.

В обобщение на споделените дотук наблюдения върху представените по конкурса материали и научни трудове, както и като израз на разбирането ми за тяхната значимост и научна приносност, намирам за основателно да препотвърдя своята

положителна оценка, изразена по-горе, и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за назначаване на доц. дфн Татяна Ичевска на академичната длъжност ‘професор’ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 2.1. Филология, научна специалност Българска литература (Българска литература след Първата световна война), като с удовлетворение и радост ще гласувам за него.

02.09. 2021 г. **Изготвила становището**:

проф. дфн Клео Протохристова